

ægte hende, og sommetider endda give en Medgift til, for at frigøre sig for hende; om ikke Kommunerne ligefrem gøre det, i alt Fald ad skjulte Veje, saa kunne Beboerne i den paagældende Kommune gøre det; det er modbydelige Transaktioner, og de ville efter det foreliggende Lovforslag, naar det ophøjes til Lov, falde væk. Men selve de egentlige Transaktioner eller det, at Kommunerne søge at befri sig for saa mange fattige som muligt, vil næppe komme til at ophøre, medmindre man gør Fødestkommunen til Forsørgelseskommune eller i alt Fald fordrer et længere Aaremaal som 15 Aar, for at Opholdet kan give Ret til Forsørgelse. Det er ogsaa af de Ting, der tidligere have været paa Bane; det har stødt paa mange Banfeligheder og da navnlig paa den, at det er meget inhumant, at en fattig, som bor i en By eller et Sogn, skal hjemsendes til en Egn, som han ikke har set i mange Herrens Aar, og hvor han hverken har bekendt, Stægt eller Venner, for ikke at tale om, at det aldeles vil forrykke Forholdet mellem de forskellige Kommuner. Hvis man gjorde Opholdskommunen til Forsørgelseskommune, vilde dette hæmme Transaktionerne og i Virkeligheden være humant mod den fattige; den Vej har Folketinget ogsaa til Dels været inde paa, idet man har foreslaaet, at 2—3 Aars Ophold skulde give Forsørgelsesret, og det skal jo ogsaa være den Vej, man gaar i andre Lande, at man gør Forsørgelsesretten afhængig af et kortere Ophold. Dette vilde jeg anse for meget humant mod de fattige, skønt det vilde forrykke Forsørgelsesbyrden, der vilde komme til at falde for stærkt paa Byerne. At det vilde blive en forøget Byrde for Byerne, kan ikke nægtes; men som sagt overfor de fattige er det mere humant, at Opholdskommunen bliver Forsørgelseskommune.

Jeg skal ikke se Sagen nærmere fra Kommunernes Standpunkt, det have flere gjort i Gaar; men jeg vil se Forslaget fra Individernes Standpunkt. Jeg tænker ikke alene paa de Individier, som ligefrem ere paa Fattigvæsenet, men paa hele den store Klasse, som staar dem nær, nemlig Smaa-karlsfolk. Og ser jeg Lovforslaget i Forhold til dem, er det et overordentligt stort Fremstridt, det kan jeg ikke nægte. Og ogsaa i Henseende til Hjemsendelsen forekommer det mig nok, at Lovforslaget har meget betryggende Bestemmelser. — Jeg skal ogsaa henvise til § 51, som det ærede 1ste Medlem for 9de Kred (Mourier-Peterjen) ikke syntes om. Han mente, det vilde blive umuligt at hjemsende. Det kan jeg dog ikke se; deri kan jeg ikke give ham Ret. Maa jeg ind-

skjde den lille Bemærkning, at jeg for øvrigt er enig i det Grundsyn, i den Grundbetragtning, han gik ud fra i sit Foredrag over det Emne; men vi ere kun ikke enige i de Slutninger, i den Konklusion, som udbrages af Præmisserne. Jeg kan altsaa heller ikke give ham Ret, naar han mener, at Hjemsendelse vil være umulig. Om de egentlig fattige, som ere sunkne saa dybt, at der ikke kan være Tale om, at de rejse sig mere, som ikke kunne vende tilbage, om jeg saa maa sige, til Samfundet i den Forstand, at de selv kunne erhverve deres Føde, kan jeg ikke skønne andet, end at dem vil det efter § 51 blive muligt at hjemsende. Jeg kan ikke se bedre, end at saa længe der er Haab om, at man kan holde de Fattige oppe, at der er en Mulighed for, at de kunne rejse sig, vil det være god Økonomi, at man gør alt for, at de kunne rejse sig igen. Her er i denne § 51 nogle betryggende Bestemmelser for at forstaae de fattige for en altsfor rigoristisk Hjemsendelse, idet det udtrykkelig hedder, at forinden den finder Sted, skal Fattigunderstøttelsen udgøre en væsentlig Del af, hvad der medgaar til deres Fornødenheder, og de maa fremdeles ikke hjemsendes, med mindre de i 6 Maanedes af de 2 sidst forløbne Aar have ligget Fattigvæsenet til Byrde, eller at de i en saa lang Tid kunne ventes at ville komme til at ligge Fattigvæsenet til Byrde, uden at de kunne rejse sig. Det forekommer mig at være en ret betryggende Bestemmelse for dem; men naar de nævnte Betingelser foreligge, kunne baade Opholdskommunen og Forsørgelseskommunen fordrer dem hjemsendte. Bestemmendes Erhvervssevne vil jo væsentlig indskrænkes ved at hjemsendes, og jeg synes derfor, at det ikke er god Økonomi af Kommunen at hjemsende altsfor let. Jeg finder derfor, som sagt, at § 51 i denne Henseende saa nogenlunde har truffet det rette. Jeg skal for øvrigt erkende, at den vist vil give Anledning til en besværlig Brevveksling mellem Kommunerne. Det er ganske sikkert Fejlen ved denne Bestemmelse, men det er ikke nemt at saa det bedre bestemt. For øvrigt er det en Paragraf, der har været Genstand for megen Omtale og megen Forhandling mellem den højtærede Indenrigsminister og det andet Ting. Der har ogsaa der været Ansæt fremme om, at man ikke ønskede udtrykt, at Forsørgelsen skulde udgøre en væsentlig Del, man vilde hellere have sat en bestemt Del, som det ærede 1ste Medlem for 9de Kred's slog paa, men det vil igen have sin store Banfelighed at sætte noget bestemt; det vil give Banfelighed til den anden Side overfor de fattige, saa det kan nok være, naar alt kommer til alt,